

โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ จังหวัดปัตตานี

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานให้เป็น แนวปฏิบัติ ของประชาชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลากว่า ๒๕ ปี ได้ทรงเน้นหาแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรง อยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

โอกาสพิเศษที่กรมวิชาการเกษตร ครบรอบ ๓๖ ปี แห่งการสถาปนาในปี ๒๕๕๒ กรมวิชาการเกษตรจึงได้มี นโยบายให้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขึ้นทั่วประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติฯ และเผยแพร่ผลงานสู่ประชาชน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ ได้มอบหมายให้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรปัตตานี จัดทำศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อเป็นตัวแทนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จึงได้ปรับปรุงพื้นที่ภายในศูนย์ฯ จำนวน ๑๓ ไร่ ซึ่งเคยเป็นพื้นที่ ดำเนินกิจกรรมโครงการฮาร์บับนารู และได้เปิดศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

๓. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อเผยแพร่หลักการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
- ๒) เพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบที่นำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรมาใช้ในการผลิต
- ๓) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาและการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านการเกษตร

๔. เป้าหมาย

ภายในพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี เลขที่ ๑๐๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จังหวัด ปัตตานี ห่างจากจังหวัดปัตตานีไปทางทิศใต้ ระยะทาง ๒๔ กิโลเมตร ตำแหน่งละติจูด ๖ องศา ๔๐ ลิปดาเหนือ ลองจิจูด ๑๐๑ องศา ๑๘ ลิปดา มีอาณาเขตติดต่อด้านใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	หมู่ที่ ๔ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	ติดกับ	หมู่ที่ ๑ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันออก	ติดกับ	หมู่ที่ ๑ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันตก	ติดกับ	หมู่ที่ ๔ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี

สภาพพื้นที่

เป็นที่ราบต่ำ อยู่ในเขตชลประทาน มีสภาพดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย pH ๔.๗๘ มีอินทรีย์วัตถุ ๑.๖๓% ไนโตรเจน ๐.๐๘% ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ ๒.๖๔ mg/kg และโปรแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ ๕๑ mg/kg (วิเคราะห์เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒)

สภาพภูมิอากาศ

มีสภาพภูมิอากาศอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ฤดูร้อนจะ เริ่มต้นจากเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนกรกฎาคม และฤดูฝนเริ่มต้นจากเดือนสิงหาคม ถึงเดือนมกราคม สภาพอากาศ

รายงานผลการดำเนินงานโครงการพิเศษ ประจำปี ๒๕๕๕ // สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘

โดยทั่วไปในรอบปี ๒๕๕๐ มีอุณหภูมิต่ำสุด ๑๙.๕ องศาเซลเซียส และสูงสุด ๓๗.๐ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยต่ำสุด ๗๗.๘๙% และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด ๘๕.๘๘% จำนวนวันที่ฝนตก ๑๕๒ วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ประมาณ ๑,๘๔๑.๒ มิลลิเมตร (ปริมาณน้ำฝนระหว่างปี ๒๕๔๒-๒๕๕๑ อยู่ระหว่าง ๑,๒๘๑.๑ มิลลิเมตร ถึง ๒,๖๐๐.๙ มิลลิเมตร)

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : -

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๑) หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

๒) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๗๓,๕๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ถ้ามี) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ การปรับปรุงพื้นที่

๑) การปรับปรุงสระเก็บน้ำ จำนวน ๒ แห่ง บริเวณที่พักอาศัย ๑ แห่ง ขนาด ๒๕x๕๐x๕ เมตร มีปริมาณน้ำกักเก็บ ๓,๗๕๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้ในแปลงปลูกพืชผัก พืชไร่ และที่พักอาศัย สระขนาด ๑๐x๓๐x๓ เมตร บริเวณโรงเรียนเพาะเห็ด มีปริมาณน้ำกักเก็บ ๙๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้ในแปลงนา โรงเรียนเพาะเห็ด และโรงเรียนผักไฮโดรโปนิคส์

๒) ปรับปรุงคูส่งน้ำจากระบบชลประทาน กว้าง ๒ เมตร ยาว ๑๘๐ เมตร และขุดร่องคูรับน้ำจากคูส่งน้ำ กว้าง ๑ เมตร ยาว ๑๒๐ เมตร จำนวน ๓ ร่อง ยาว ๑๐๐ เมตร จำนวน ๑ ร่อง และขุดรอบแปลงนา

๗.๒ ผังการปลูกพืช แบ่งเป็น ๒ ส่วน

๑) โซนที่ ๑ พื้นที่ประมาณ ๔ ไร่ แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

- ส่วนที่ ๑ ศาลาต้อนรับ โรงเรียนเพาะเห็ด และสระน้ำ

- ส่วนที่ ๒ พื้นที่ทำนา ๓ แปลง และโรงเรียนผักไฮโดรโปนิคส์

๒) โซนที่ ๒ พื้นที่ประมาณ ๔ ไร่ แนวคันร่องปลูกไม้ยืนต้นภายในร่องใช้ปลูกพืชไร่เศรษฐกิจท้องถิ่น ๒ ร่อง และปลูกอ้อยกับพืชขึ้นค้าง ๑ ร่อง

๓) โซนที่ ๓ พื้นที่ประมาณ ๕ ไร่ เป็นที่พักอาศัย สระน้ำ ป่าไม้ใช้สอย และแปลงปลูกผัก

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

-

๙. ปัญหา / อุปสรรค

- ๑) การจัดการน้ำ
- ๒) เครื่องจักรกล
- ๓) ผลผลิตถูกลักขโมย

ภาพ / กิจกรรม

โครงการศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ จังหวัดปัตตานี

แปลงพืชผัก

แปลงอ้อยหลังการเก็บเกี่ยว

แปลงข้าวโพดรอการเก็บเกี่ยว

ปลูกระยะกอกเสริมข้างร่องข้าวโพด

แปลงถั่วเขียว

แปลงถั่วเขียว

ต้นออติบ

ผักสวนครัว

โรงเก็บเห็ด